

EL VOLUNTARIO DE LA LIBERTAD

órgano de las brigadas internacionales

Año I N.º 1

EDICIÓN CHECOSLOVACO-YUGOSLAVA

7 de febrero 1938

Cehoslovaci i mi

Skupa smo krenuli prije petnaest stotina godina sa dalekih ruskih stepa, da s pjesmom osvajamo svijet. Rastadosmo se s njima na mjestu, gdje se danas prostire njihova otadžbina, a mi krenusmo dalje, ka jugu, u zelji za južnim suncem. Pobjedismo prkosne Ilire svojom dobrotom. Naselismo prostane i lijeke krajeve od Balkana do posljednjih obronaka Alpa, od Drave do Zadarskog mora, na sudaru dvaju civilizacija, istocne i zapadne, na opasnom raskrsu raznosmjernih imperijalistickih puteva. Htjeli smo da budemo prijateljska veza Istoka i Zapada, a bili smo zid, sprjecavajući svojim zivotima teske sudare nepomirljive i besmislene mrznje. Izmedju nas i Cehoslovaka uletjese sinovi Djingis-kana Temudžina i rastavise nas zauvijek. Prostorno samo, jer smo duhovno proizveli da zivimo istim teznjama: oni sa bakijom progresa Jana Husa, mi sa puskom u ruci, da zastitimo progres od palitelja aleksandrijske knjuznice («Ako je u njoj ono, sto je u Koranu, onda je suvisna — ako nije, onda je bezbozna»).

Kad smo se u devetnaestom vjeku sastali, da se dogovorimo o solidarnoj borbi protiv zajednickih tirana, nadjosmo da smo — obogaceni iskustvom i kulturom — ostali po prirodi nepromjenjivi, spremni na najveće žrtve za slobodu, ali vječni prijatelji mira, svestranog napretka i medjunarodnog prijateljstva. Od tog vremena smo nerazdruživi.

Prije svjetskog rata, pored Beograda i Zagreba Prag je bio centar naših mladih studenata revolucionera, koji su kao učenici njihovog neumrlog pretsjednika republike, profesora Masarika, siri li ideju slobode i medjunarodne solidarnosti u borbi protiv nacionalne i socijalne tiranije. Plodovi te borbe su u prvom djelu djelomice ostvareni, ostatak je na domaku, kao rezultat nastavka te borbe.

Mi smo se opet nasli, daleko od naših domovina, u Internacionalnoj Brigadi i vise nego ikad stopili, udruzeni u borbi sa plemenitom teznjom da spanismo slobodu Spanije, svjetsku demokraciju i citavo covjecanstvo, od ljudjckih strasti razaranja, mracnih, srednjevjekovnih ideja poredka, koje prijete, da sretni zivot skore buducnosti, koji nas vec pozdravlja vedrim posmijehom punim obecanja — uniste seljeznom kisom ubitacnih zrna, a zemaljsku površinu, koja treba da bude cvjetni rasadnik pun zivota, pretvori u hladnu pustos, iz koje ce se isparavati smرتونosne pare bojnih otrova.

Nasa je odluka jedna i jedina:

Skupa sa Cehoslovacima, u Internacionalnoj Brigadi, rame uz rame za spaskim ratnicima i citavim naprednim covjecanstvom — u borbu — do kraja.

Poucení z února

Jednota mas - záruka vítězství

Vstupujeme do mesice, slavného velky-mi boji mezinárodních pokrokových sil proti reakci a bohatého na poučení, platná dnes více nez kdy drive.

Shodou okolností staly se v únoru nekolika roku posledního století události, které nejen v historickém sledu navazují jedna na druhou, ale zejména na svědci o své vnitřní souvislosti a o faktu, že zkušenosti předchozích boju mají rozhodující roli v bojích dalsích.

Je to předne první španelská republika, spadající do velkého období prevratu na sklonku minulého století. Byla vyhlášena 11. února 1873, tedy necelé dva roky po nesmrtelné Pařížské komune. Hned okolnostmi svého vzniku byla odsouzena k smrti, ac měla vsechny objektivní předpoklady k vítězství. Ac nesporně vedl ní revoluci odpor lidových mas proti skrz na skrz prohnílému feudálnímu režimu Burbonu a pod dojmem slavných francouzských revolucí a Komuny vznikla bezprostředně jen po odstoupení krále Amadea a byla vyhlášena liberálními poslanci kortesu. Masy nebyly v důlehu, republika nebyla jejich vlastním dílem a kortesy se ani nepokusily je mobilizovat na její obranu proti útocím carlistum. Nebyly provedeny ani ty nejprimitivnější reformy sociální, pozemkové, ani v koloniích, ale ani politické. Vše zustalo při starém, nic nerikalo masám lidu, toužícím po svobodě, že se věci zmenily v jejich prospěch. Naopak vsichni ti znamenití liberální politikové, od prvního presidenta Stanislava Figuerase po Emilia Castelara, vsichni utekli nejen od svých drivejších svobodnárckých zásad, ale sami začali zrazovat republiku, když — pod záminkou obrany území před royalistickými xzpourami — vypukly vzpoury "republikánských" separatistu. Figueras utekl do ciziny a Castelar predal dobrovolne moc generálu Paviovi, který osvem obratem rozebral cortesy a instaloval diktaturu. Byl to pouze Pi y Margall, jeden ze svědých postav španelské demokracie, který zustal verný aspon programu své strany.

Zkušenosti z této republiky? Jsou a velmi poučné, trebas jsou jen negativní. První španelská Republika musela padnout, ponevadz její vudecové nejen neměli lid za sebou, ale ani se nesnazili získat jej ratim co reakce zustala při plné síle. Republika zustala jen prázdnyím slovem bez obsahu, od níž pak utekli první ti, kteří ji vyhlásili — liberální krasorečníci, nemající nikdy duvery v

lid, naopak obavající se ho více nez reakce.

Ubehlo více nez pul století, když po velké reakci vlne v Evrope, způsobené nastolením krvavé hitlerovské hrúzovlády v Nemecku, povstal rakousky proletariát se zbraní v ruce proti Dolfussove diktature. Nezapomenutelné jsou ony slavné dny, kdy Schutzbündler v celé zemi a zejména v onom nesmrtelném vídeňském Marxhofu, mizernými karabinami odolávali kanonáde klerikál-fasistických vrahů. Rakousti byli potlacci. I tento boj svetového protireakčního hnutí skončil jeho porážkou, ale presvsechno, zkušenosti z techto boju jsou pozitivní. Vzpomenme si jen na — objektivně vzato neoduvodnenou — depresi, která tehdy po Hitlerove nástupu vláda v pokrokovém demokratickém táboře. Unor ve Vídni, boj Schutzbündleru — dodaly svobodomilovným silám nové duvery v sebe a jasné poučení co nutno ucinít, aby se neopakovala nemecká tragedie a aby prístí diktátorsky puc neskončil pro nás tragicky. Rakousti delníci bojovali izolovane, chudí rolníci jejich zeme nestáli po jejich boku, ba ani sama rakouská delnická trída nebyla sjednocena. A mezinárodní demokracie, ceskoslovenská, francouzská; madarští, jugoslávští delníci a pracující se na boj s největší divallí — ale nesli jej svými Mezinárodními brigádami rozhodnout, ac na Breneru stály Mussoliniho divise, pripravené intervenovat.

A jestli v tech dnech, v únoru 1934 jsme vzrusene sledovali velké protifasistické hnutí pařížského lidu, cetli o mohutné generální stávce, kterktera v zárodku udusila pokus reakce v uchopení moci, — když jsme s jasotem přijali zvest o vytvorení jednotné fronty francouzské delnické tridy na barikádách za boje — právem jsme si rekli, že zapocala nová éra. Francouzsky proletariát se sjednotil vcas a umel najít cestu k rolnickým, maloburžoasním vrstvám, k pevnému spojeníctví, které je zárukou vítězství demokracie nad fasismem a zástitou národa pred cizím imperialismem.

A jestli záverem vzdáváme svůj hold velkému a statečnému španelskému lidu, který ve volbách 16. února 1936 vložil vládu svých věcí do rukou své Lidové fronty, ciníme tak plni radostí. Volební vítězství Lidové fronty nejen otevřelo brány sociálním reformám ve prospěch lidu, po tisíciletí ujarmenému, umožnilo

(Dokoncení na str. 8)

Príležitost k veľkým činom

Učiť spanelské kamarády a pomáhať jim rúst

Listy Mezinárodných brigád priniesli koncom listopadu minulého roku článok komisare-inspektora LUIGI GALLA, v ktorom naše najnaléhavejšie úkoly byly shrnuty ve dva body: rýchla a dukladná vojenská inštruktáž nových spanelských brancu a smelé a rozsáhlejšie vyzdvihováni spanelských veľkých kádrů z našich rad.

Bylo už často řečeno a je znovu nutno připomenout, že našim Interbrigádám, tak znamenitě se osvědčivším v bojích, dostalo se vznikem velké a potentní spanelské Lidové armády, nového a velmi důležitého úkolu výchovného. Zejména dobytí Teruelu vyhradně mladými spanelskými brigádami, bez bezprostřední účasti Interbrigád dokázalo, že útočná hodnota spanelských vojáků dospěla stejné rovně jako vojáků proslych zahraničnickými válečnými a vojenskými zkušenostmi. Vzhledem k šestiset tisícové spanelské Lidové armádě, se tedy tezíste významu internacionálu v Interbrigádách přesunulo z významu útočné kolony na pole výchovné —ovšem výchovné nejen teorií, ale především bojovým příkladem, praksí.

Jestli jsme se původního bojového úkolu zhostili dobře a naše frontovní vykony vesly už do slavných stránek mezinárodních bojů za svobodu, v dnešní etape nám, interbrigadistům připadá úkol ještě odpovědnější. Jak totiž dnes vychováváme spanelské nováčky, přidělené do našich útvarů a tvořící jejich většinu, jak pomůžeme rústu na veľcí místa starsím spanelským kamarádům, tak bude naše dílo konečně posuzováno a podle toho bude také vypadat příští armáda spanelského lidu.

V mnohých útvech byly do nedávna nedostatečné znalosti spanelstiny překážkou dukladné inštruktáže spanelských kamarádů a kádrů. Tato skutečnost musí přestat, naši kamarádi-internacionálové, přibízející v úvahu jako inštruktory, musí se svedomité učít a v nejkratší době skutečně naučit na tolik spanelsky, aby mohli přenést své znalosti a zkušenosti na spanelské kamarády. Vubec, osvojit si beznou spanelstinu, to musí být heslem každého dobrovolníka v našich jednotkách. Nejen pro účely vojensko-technické (nelze prece řídit útvar, složený z většiny spanelských bojovníků, bez znalosti jejich řeči), ale v zájmu ještě užšího sblížení s kamarády, s celým lidem. Pronikající ze svého recového prostředí mezi spanelské kamarády a tlumocíce jim své myšlenky, své znalos-

ti, své vedomosti a politické názory v jim srozumitelném jazyku, upevníte jejich sympatie a vďecnost za mezinárodní solidaritu.

Do nedávna citelným nedostatkem byl pomerne malý počet schopných spanelských stredních kádrů. Republika usilovně odstraňuje tento nedostatek a jak dokazuje Teruel, s rostoucím úspěchem. Naše Mezinárodní brigády braly účast na vybudování a všech úspěchů naší Lidové armády a ani v této otázce nesmí zůstat Republice nic dlužni. Z vlastní zkušenosti víme, že s rostoucí odpovědností vyvíjí se schopnosti, chut k práci a iniciativa. Proto naši kamarádi velitelé nesmí se obávat a musí odvážně pomáhat spanelským kamarádům v našich radách v rústu na veľcí místa.

Bude nesmazatelnou etf a chloubou všech interbrigadistů, budeme-li moci říci, že jsme vychovávali tolik a tolik schopných spanelských velitelů. A nade vše vykonáme nehybnou dílo solidární pomoci spanelským kamarádům a celému národu, který nám nikdy nezapomene, že jsme svými tely pomohli zadržet nepřitele a výchovou nových sil připravit vítězství.

Checoslovacos y Españoles

Obreros de las grandes fábricas de Bohemia, labradores de los campos y montañas de Eslovaquia, estudiantes e intelectuales de Praga... Todos vinieron. Yo vi desfilar a los primeros voluntarios checoslovacos. Alegría en sus rostros y voluntad de vencer en sus corazones. Les saludamos con el puño cerrado. Porque al levantar el puño expresaba lo que sentía de ellos... Hombres de Checoslovaquia, muchos vinieron, muchos no volverán. Estos cayeron sabiendo que su obra sería continuada por sus camaradas. Y fué continuada. Sus compañeros atacaron Belchite, lo envolvieron en su avalancha de sangre joven. La Democracia checoslovaca, junto con el gran Pueblo Español, libraba una batalla con la reacción checoslovaca aquí, en tierra española.

Soy joven y español. Y los checoslovacos merecen mi más grande gratitud. Y esto no lo digo yo solo. Lo dicen millares de jóvenes, que ven en los disparos de la batería checoslovaca "Gottwald", en los fusiles erizados de bayonetas, sostenidos por las enérgicas manos de los checoslovacos del batallón "Dimitrov", esos hombres de pulso firme y valor concentrado, una ayuda inmensa para aplastar a la peor y más cruel de las reacciones, el fascismo, dándoles al mismo tiempo un porvenir sano y feliz. Lo dicen millares de españoles, que ven en los checoslovacos una ayuda más para la independencia del sagrado suelo español, mancillado

Na cesiu

S radostí predkládáme československým a jugoslávským kamarádům dobrovolníkům a jejich útvarům ve spanelské Lidové armádě náš nový list, týdeník československo-jugoslávské vydání "Voluntaria de la Libertad".

Kromě "Dimitrovisty", různých bulletinů a časopisů jednotek, jejichž působnost byla celkem omezena na jejich útvar, nebylo dosud orgánu všech československých a jugoslávských dobrovolníků, který by byl zároveň autoritativním tlumočnickem zásad a směrnic "Válečného komisariátu armády a Mezinárodních brigád. Dosavadní nedostatek takového orgánu, recově přístupného pro početné dobrovolníky našich recových skupin, byl často příčinou určitých obtíží, které nyní odpadnou. Náš list však nebude jenom orgánem komisariátu. Pravidelně týdně bude uverejňovat korespondenci, články z našich jednotek, informativní články ze Spanelska a vysvětlovatí politickou situaci. Klade si za úkol prohloubit bratrský svazek mezi našimi dobrovolníky a spanelskými kamarády, kteří už dnes tvoří větší část mužstva a kádrů v našich útvech Mezinárodních brigád. Tato část svého úkolu bude náš list plnit články ve spanelské řeči — zejména články vojensko-technickými, které mají pomoci při inštruktáži a zvedání úrovně spanelských kádrů a bojovníků, hlavních to předpokladů úspěšného boje.

Je ovšem přirozené, že, jsouce orgánem pro československé a jugoslávské dobrovolníky, budeme uverejňovat příspěvky ve všech recích národu obou zemí. I tím chceme být pojtkem mezi všemi národy našich zemí, orgánem jejich antifasistické Lidové fronty, nezbytného to předpokladu pro zdolání vnějších i vnitřních fasistických nepřátel.

Ze na tomto díle sjednocení národu proti fasismu, budeme Čechoslováci a Jugoslávci spolupracovat na sloupcech téhož listu, to považujeme za státně navázání na staré tradici bojové souručenství, táhnoucí se staletími a specečené v tomto osvobozovacím boji společnými úspěchy, společně prolitou krví.

Proniknutí jednou myšlenkou, jsme si jisti, že společnou práci a podporu všech dobrovolníků, náš časopis bude plnit své úkoly tak, jak to odpovídá cestnému místu československých a jugoslávských dobrovolníků v bojích za nezávislost Spanelska a svobodu všech národu světa.

Redakce.

por las manos sangrientas de Hitler y Mussolini.

Y cuando acabe la guerra, y cuando vosotros volváis a vuestros países, cuando España será libre, yo soldado español, recordaré a la generación venidera todo aquello que nuestros hermanos checoslovacos han hecho por el porvenir feliz y alegre de todos los españoles.

Y os juramos, que si alguna vez, vosotros, allí en vuestro lejano país, necesitáis ayuda, serán los españoles todos los primeros en correr a ayudaros y a destrozár definitivamente al fascismo.

Félix NAVARRO

Milióny pro republikánské Španělsko**Lid Československa jde s námi**

Nikdy jsme nepochybovali, že velká většina lidu Československa, jež nás dobrovolně sem poslala se zbraní hájit věc mezinárodní demokracie, s vřelou sympatií sleduje průběh boje o vítězství Španělské republiky. Všechny dosavadní akce solidarity — příchod nových kamarádů dobrovolníků, vyslání polní nemocnice „J. A. Komenského“ a její doplňování lékařským personálem a léky, vánoční akce, značné vydržování domova basických dětí ve Francii, množství potra-

vin pro lid — to všechno byly krásné důkazy praktické solidarity.

Doma snad ani neví, že všechno co lid Československa podniká na pomoc republikánskému Španělsku, jest zdejší tiskem neobyčejně vyzdvihováno a opravdu masami španělského lidu s vřelou vdecností kvitováno.

V Československu probíhají nyní dvě velké akce: akce dárce krve a vselidová kampaň pro vyslání vlaku potravin pro republikánské Španělsko. V celé zemi pro-

(Iz internacionalne korespondencije)

**Pomoc republikanské Španií
znací oacuvanje mira**

Pobjeda herojskih vojnika španske narodne armije, koji su jurisali na Teruel i

Redakt. Sinkule zdraví španělsky prof. **Sabrase**, zástupce španělského ministerstva soc. péče (projev v Lucerne v Praze 17. ledna 1938).

predali ključe toga grada svojoj legalnoj vladi, raznjela se je kao dah svježine na sve strane svijeta, razgoneci sve sumnje

malodusnih. Ali nije dovoljno uskliknuti „Hura“! Demokratske mase širom cijelog svijeta moraju da izraze svoje ushice i na drugi način, a u prvom redu svojom materijalnom pomoću: treba španjskim ženama poslati hljeba, djeci mlijeka, ranjenicima bolnički materijal. U svijetu se je i do sada prikupljalo za Španiju, ali sada treba učiniti stotruko više. Za vrijeme dok se oni u nadčovječnim naporima bore i ginu za slobodu, ostali žive — istina skromnim životom, ali u sigurnosti. Treba učiniti nesto više za one koji se bore izvanrednom smjelosću za slobodu cijelog čovječanstva.

Organizovan je komitet Pariz-Madrid, koji ima svoje podružnice po svim mjestima i tvornicama oko Pariza. Dostojno ce da krene trectransport, na trideset tona saoko 450 tona hrane i odjece za Španiju, a nekoliko dana posle toga kranuce cetvrti sa 1050 tona na 70 kamiona kao pomoc pariskih sindikata. Posvuda se organiziraju odbori za pomoc Španiji.

Na godisnjicu Narodnog fronta 20 februara priredice se u Francuskoj, Engleskoj, Americi, Švedskoj, Norveškoj i drugim zemljama „Veliki dan pomoci republikanskog Španiji“, kojom ce se prilikom skupljati prilozci.

Z Liebknechtovy baterie**SHLEDANI PO LETECH**

V Československu, na Podkarpatsku je okres Velky Berezny s vesnickou Zábrod. Tu žila rodina Juraje Kováče, chudého podkarpatského bedňáka. Syn Jurko chodil do školy do Velkého Berezného se svým kamarádem Habermanem. Pamatujete se na pomery za staré královské vlády. Do školy se chodilo v zimě, v necase a mrazu, po blátivé cestě, — v létě bylo plné ruce práce doma, na bedných otcovských polích a lukách. Bdyž začala světová válka, chopil se Jurko dřevěného pluha a jeho kamarád Haberman sel, 12 lety, do učení do Uzhorodu. A od té doby se nevideli.

Hned po válce už dospělejší Jurko stal se členem Kurtyakovy nacionalistické strany a pak i strany agrární. Presto musel teze vydělávat svůj chleba na zábrodské Bandlinerovské pile. Agrární páni potřebovali jeho hlas, v tezkém životě mu však nepomohli. Jurko, jako tisíc jiných chudých Podkarpatska a Slovenska musel se vystěhovat za živobytím do Kanady. Haberman, jeho kamarád, po převratu byl za živobytím ve Slovenském Novém Meste.

Vznikla maďarská komuna a Haberman se zaradil do jejich oddílu a bojoval proti rumunské intervenci. Po 14 měsících zajetí v Rumunsku se vrátil do Československa, hned byl odveden a sloužil v československé armádě. Život ho vedl různými cestami po světě. Tu rok, tam čtyři roky, jak ho honba za existencí vedla.

Španělští generálové vyvolali vzpouru proti své zemi, španělský lid potřeboval pomoci. Jurko Kováč v daleké zámorské Kanadě neváhal ani chvíli a v krátké době se ocitl na španělské půdě. Také Haberman slyšel volání španělského lidu. A tak v jednom meste ve Španělsku, v jedné místnosti na kavalciích 3 dny leží vedle sebe dva podkarpatské dobrovolníci. Vzpomínky na domov, příběhy z chlapeckých let, obrazy dávno zaslých dob se sbíhají a tu teprve poznávají dva kamarádi, že tato velká osvobozovací válka znovu spojila jejich osudy, kdysi tezkým životem rozdělené. A nyní v Liebknechtovy baterii společně posílají fašismu své, „zhavé pozdravy“.

bíhají velké projevy, jichž se účastní dosud nebyvalé masy obyvatelstva všech vrtsev. V Praze byla obrovská schůze v „Lucerne“, na níž se účastnilo 5.000 lidí, zatím tisícové zástupy — kterým se už nedostalo místa — trpělivě stály na přilehlé Štěpánské ulici a Václavském náměstí a poslouchaly vysílané projevy. Zde byla také, za přítomnosti španělského zástupce, profesora *Sabrase*, podána zpráva o výsledcích dosavadních akcí. Za minulé rok se vybralo 1 a půl milionu korun, byla vypravěna nemocnice, udržován dětský domov, 1500 čl. dobrovolníkům poslány dárky. Na tomto a podobné hromadné navštívených projevech v Brně a Bratislavě, odvedli a upsalí účastníci 200.000 Kč na kampaň vlaku potravin a přihlásili se sta dárce krve. Na jednom z těchto projevů dala jedna přítomná služebná 3000 Kč — své celoživotní úspory. Marne odmítali sberatelé tuto obet. „Se svými penězi mohu naloziti jak chci“. Venovala je akci pro demokratické Španělsko. Ona neznámá žena stala se symbolem faktu, jež v nás dobrovolníků utvrzuje odhodlanost a důslednost v boji do vítězného konce, faktu, který jasne říká, že celý lid Československa je s námi!

**POZDRAV
Z DOMOVA**

Všem bojovníkům Mezinárodní brigády a byvalým členům Federace veřejných zaměstnanců!

V Praze, 11. ledna 1938.

Mimorádný sjezd Federace veřejných zaměstnanců, konaný v dnech 8. a 9. ledna 1938 v Praze vzpomíná hrdinného boje španělského lidu, zasílá Vám, kteří jste neváhali po jeho boku postavit se do boje na obranu světového míru, pokroku a kultury, svoje vřelé, revoluční pozdravy. Jsme si vědomi velikých obětí, které ochotně v zájmu boje proti reakci a mezinárodnímu fašismu přinášíte. Ocenujeme Vaši oddanost dělnické třídě a prohlašujeme, že i my zde napneme ještě více dosud všechny své síly, aby i v. Čsl., doslo co nejdříve k vytváření jednotných odborových organizací a lidové fronty, o čemž též jednáme na našem sjezdu. Veríme, že tato cítilé porážčí reakci a zajistí pracujícím jejich lidská práva a opravdovou svobodu.

Soudruzi — kamarádi! V soudružském pozdravu tiskneme Vám v ducha ruku s práním brzkého vítězství nad fašistickými barbary.

Jménem delegátů mimorádného sjezdu Federace veřejných zaměstnanců.

Kos JOSEF,
předseda.

Pokorný JAN,
tajemník.

Předseniitvo projevu v Lucerne. Nahore lože se ženami dobrovolnicemi.

Por la capacitación de mandos

I

El problema táctico de cada mando

Cada mando, en las grandes y en las pequeñas unidades, tiene un problema táctico planteado: el que relaciona su situación táctica con las futuras y probables misiones.

Si no existiese este problema, si se diera por resuelto, sería porque la guerra hubiese terminado ya. Se trata, por tanto, de un problema vivo y en pie, del primer paso para ganar la guerra y ganarla cuanto antes. Toda esta trascendencia tiene, como se ve, la cuestión que examinamos. Bien sé que los jefes y oficiales del Ejército popular se preocupan constantemente de mejorar la situación de su unidad desde el punto de vista táctico, que dedican sus mayores esfuerzos a perfeccionar las organizaciones defensivas y proyectar y realizar, casi siempre con buen éxito, golpes de mano audaces que mantienen en tensión los nervios del enemigo. Pero esto último, con ser muy importante, no es lo esencial, y queda como reminiscencia de la primera fase de esta campaña, de la fase heroica a la que tan bien se adaptaba nuestro espíritu guerrillero, la fase de las incursiones y los certeros golpes de mano, primero sobre un cuartel, después sobre una altura, una casa, etc., fase caracterizada por estas dos palabras: audacia y valor.

Es lo cierto que con estos dos ingredientes indispensables, pero no suficientes, no hemos podido hacer otra cosa que llegar en casi todos los frentes a situaciones estabilizadas. Y ello porque, además, se precisan otras dos cosas fundamentales: organización y mandos. La

¡La comida!

primera se ha logrado en parte considerable. En la segunda, nos queda aún bastante camino por recorrer. Hay que educar a todos los mandos en la comprensión de la necesidad de su capacitación técnica. Y así podremos proseguir una segunda fase ya iniciada, cuyo objetivo

es la creación de un Ejército regular y moderno. No vale, por consiguiente, que ningún mando se disculpe arguyendo que él ya tiene estudiado su problema y que el día que haya que avanzar todo quedará preparado en unas horas; eso sería tanto como fiarlo todo a la improvisación, de tan funestos resultados. *Tampoco es preciso esperar órdenes para pensar ni planear por cuenta propia sobre la manera de resolver la situación hacia adelante, esto es, estudiando el procedimiento de conquistar los objetivos que presenta el frente de cada unidad; aun cuando, claro es, no se ejecute nada de lo proyectado hasta recibir órdenes del escalón superior o merecer de éste aprobación.* Y es conveniente en grado sumo esta preparación de los mandos, a base del problema táctico de cada uno, por las siguientes razones:

Primera. Porque este ejercicio de la reflexión sobre la situación que se está viviendo, aparte indicar una gimnasia mental muy saludable, fomentadora del golpe de vista táctico, no precisa del artificio de otros métodos de enseñanza más académicos y teóricos, en que la tarea preliminar consiste en crear el ambiente y hacer entrar en él a los ejecutantes del tema planteado.

Segunda. Porque si nadie ignora la necesidad de cultivar todos los detalles de una situación estabilizada (perfeccionamiento de las obras, limpieza de las trincheras, organización de los relevos, instrucción en general, etc), todo ello es transitorio y secundario en relación con el examen de nuestras posibilidades de ataque: *pensar en la ofensiva es crear el espíritu ofensivo.*

Tercera. Porque meditando cada mando sobre la resolución de su problema táctico, cuando la orden de ataque llegue, *se sabrá lo que se puede y lo que no se puede hacer*, y se sabrá cómo hacerlo, e incluso se llegará a ofrecer al jefe superior inmediato sugerencias o iniciativas de un valor inestimable, y

Cuarta. Porque, tarde o temprano, cada mando tendrá que resolver su problema; y hay que mimarlo y madurarlo bien en el pensamiento propio para ahorrar vidas, marchar sobre seguro y economizar tiempo y energías.

No es, pues, cosa baladí que cada mando se preocupe de lo que constituye la esencia de su función en un porvenir próximo; ni se trata de un puro pasatiempo, propio de frentes estabilizados, que se le propone para entretener su atención y su actividad. La integración de esta labor generalizada a todos los mandos es un problema fundamental para acelerar el término feliz de esta guerra. No hay que pensar en que la victoria se logre a costa de librar, por cada quince o veinte kilómetros que se recuperen en profundidad del territorio faccioso, una nueva batalla. *Dos o tres batallas de gran envergadura y dureza han de bastar para acentuar la desmoralización de las fuerzas rebeldes y provocar el desmoronamiento vertical de su espíritu de resistencia.* Pero si la campaña ha de decidirse en número tan limitado de brutales

Breve momento de calefacción, después de un ataque en el sector de Teruel.

choques, del éxito que se consiga en el primero depende mucho todo lo que venga después; y entre otras cosas, la cantidad y calidad de la fe que cada mando tenga en el triunfo y la confianza en sí mismo que adquiera refrendada por la realidad. Mas para que el primer resultado nos sea favorable, es preciso que cada mando se encuentre capacitado para obtenerlo; y esta capacitación no es producto sino del modo cómo enfoque y resuelva su problema táctico.

En la medida que todos los mandos se den cuenta de su problema hasta percibir sus más finos matices, en la medida que lo sientan, comprendan y sepan vivirlo con intensidad, así estaremos más cerca o más lejos del final.

El problema defensivo de todos o casi todos los mandos está resuelto, y todos cumplen su deber al atenderlo y alimentarlo con minuciosa previsión. Pero, además del cometido eventual que la situación estabilizada les impone, existe para todos la misión revolucionaria de vencer, y para vencer, cuando el momento llegue, de atacar.

¿Cómo debéis acercaros, mandos del Ejército popular, a vuestro problema? Sin confiar demasiado, mandos todavía jóvenes casi todos, unos por la edad y otros por el poco tiempo de ejercicio en la función, en vuestra agilidad mental, en vuestra experiencia, en vuestros éxitos ni en vuestra suerte, y sin sentirnos tampoco empujados ante él por falta de preparación profesional. El sentido táctico no es difícil de adquirir para los habituados a pensar y a hacer. *Estudad para que la técnica militar se someta a vuestra voluntad.* Pensad, pensad por vuestra cuenta sobre la forma mejor de resolver hacia adelante la situación de vuestra unidad. *Napoleón afirmaba: "No es un genio quien me dice en cada momento lo que debo hacer: es la reflexión, la meditación."* Pero, además de pensar, ordenad vuestras ideas. Precisamente para ordenarlas y para orientar la estructuración de un plan completo en orden a la resolución de vuestro problema, en sucesivos artículos, si tenéis la paciencia de seguirme, voy a esbozaros un método.

Teniente Coronel ESTRADA

Z Gottwaldovy baterie

LIST DOMU

... Pres to, že dnes bohužel naše baterie nestráří, jest v ní plno zajímavostí. A pres to, že se nesúčastníme přímo boje, nezustáváme lhotejně při náletech fasistu a slyšíme-li zvuk avionu, každý čeká na povel naseho velitele: "K palbe." Dnes nase baterie čeká na zbrane a pripravuje se zastati místo, které jí v boji náleží.

S velkým zájmem sledujeme paibu našich spanelských kamarádů: "dobrá rána... krátká... akorát kam patří", držíme jim při tom palce a těšíme se, že v nejbližší době ukážeme fasistům, jak je československý lid "má rád". Dáme jim co jim patří. Čekají nás tezké a tvrdé boje. Bude třeba dorazit sakala. To nejsou jen planá slova, na tuto skutečnost se opravdu pripravujeme.

U nás v baterii je živo. Cvičí se, schuzuje se, cte se a debatuje. Máme chvilku casu i na kopanou, hrajeme woley-bal a opet cvičíme, cteme, píšeme známým. Radujeme se s celým svetem, že Teruel je náš, že celé Spanelsko bude nase, že celý svet bude patřit nám. Hledíme s radostnou duverou vstríc novému roku.

Baterie pracuje. Při práci vidíte vsechny, počínaje naším velitelem, soudruhům Lastovickou a konce kamarády, kteří přijeli do naší baterie před nekolika dny. Soudruh Lastovicka se zájmem sleduje pokroky protiletadlových zbraní. Prohřívá historii strelby naší baterie, učí se a učí nás. Zkusenosti baterie staly se pod jeho vedením živou silou. A jeho rozkazy byly a budou smrtí pro fasistická letadla. Jeho "pravá ruka" a náš politický komisar Bohous Macháček stará se o satstvo, jídlo, zaopatruje cigarety, přináší noviny, snaží se vyhovet muzstvu po vsech stránkách. A tak jako kdysi se staral, aby jeho obvod byl mezi prvými, chce toho dosáhnouti i v "Gottwaldove baterii". Je opravdovým politickým komisarem, vyrostl mezi lidmi, rozumí jejich radostem i strastem, dokonale s nimi srostl.

Laco Holdos, náš mladý teniente (poručík) pracuje s úsmevem a studuje organizaci baterie. A obcas, když má volnou chvilku, vypráví nám o "osvíceném páno-

vi". Pan Hlinka snad si ani nedovede představit, jak se jeho postava zde stala živou. A Laco dovede o nem vtipne vyprávět.

Práce letí jako na bezcím pásu, ovšem ne na tom kapitalistickém. Zde se pracuje s radostí, s písničkou na rtech. A pracuje celá baterie. Zde sedí a zamyslene se dívá do novin soudruh Holovka. A bylo by nutno říci nekolik slov o Svitáčkovi, o Stegmarovi, Chlupovi a o vsech kamarádech, ale stačí jiste říci, že vsichni kamarádi jsou spojeni v jeden pevný kolektiv, baterii, která srazila na dvacetpet letadel a nescetnekrát zabránila fasistickým vrahům provádeti svoje zlociny.

Píšete nám, že nás máte rádi. Jsme o tom presvedceni a dokázali jste to znovu svými bohatými vánočními dárky, s nimiz jste nám poslali kus mezinárodní solidarity. Jsme vasi v boji a vy patříte nám. Patříte nám, kteří jsme zvedli zbrane, když toho bylo treba a jsme presvedceni že udeláte totéž. Znicíme společnými silami fasistické barbarství. Vy soudruzi a přátelé jste pro nás velikou silou, o které jsme si jisti že nezklame.

A jeste neco o nasem zivote. Den začínáme zpěvem. Jiz ráno muzete slyšet "Velecky zámek", lidové a revolucní písne. Zpívají se české, madarské, nemecké a slovenské písničky. Dokonce uz i nase okolí zpívá nase lidové písničky. Jdeme na cvičiste, k delum, k aparátům, zaucujeme spanelské kamarády práci u přístroju a vracíme se za zpěvu valencijskými ulicemi. Jdou zeny v zásterách, remeslníci s náradím a vsichni nás zdraví zatatou pestí. Houf zvedavých detí prodluhuje nás pruvod.

A zajdete s námi do kasáren. Precete si náš nástenny casopis "Zrcadlo Gottwaldovy baterie". Jest v nem soustreden zivot baterie. Zaznamenáváme v nem svoje úspěchy, ale také nedostatky, abychom se z nich učili a vyvarovali se jich.

A opodál skupina kamarádů cte společne dopis, jinde zase nekdo si cte sám pro sebe. Je v podezření, že mu píše zába. A vsichni se s ním radují, že ho má ráda. Kamarádi ho mají také rádi.

A uz jsou zde noviny z Československa. Zatínají se pesti proti Henleinovi a jeho pomáhačům. Avsak zase radostná zpráva: Lidová fronta je na pochodu, Československo bude demokratické, staví se s voboda. Delníci, soudruzi, přátelé spojte se a nedejte fasistům vzduchu! Vidíme nebezpečí, které vám hrozí!

Píší se dopisy: — Jak mu mám odeslat! Jak mohl takového neco napsat! Pravda, vzdýt to jeste jasne nechápe, nemel možnost se sem dostat, mnoho pracoval, nemohl docházet na delnické schuze. Musím mu vysvetlit. A co ta moje zába? Zase se jí stýská! Reknu jí, at bojuje doma víc, v boji jsme vzdycky spolu. Do boje devce, pripravuj jiným a sobe lepší zivot!

Stmívá se a do ticha zaznívá písnička: "svet patří nám". Končí den, o nejz jsme zase blíž k vítěznému konci.

J. JAKSIC

Bojuje se ve vzduchu.

Postavy lidové armády

V této rubrice budeme soustavne uverejňovat portréty velkých osobností a hrdiných bojovníků spanelské Lidové armády. Začínáme-li radu náčelníkem republikánského generálního stábu, projevujeme tím předavším duveru armády a lásku lidu tomuto organisátoru našich vítězství.

General VICENTE ROJO

Puvodem z maloburžoasní rodiny, jako elév vojenské akademie, svoji prirodzenou houzevnatostí rychle prekonal prekázky kladené mu v cestu reakčním rádem. Brzy se stal — pres své republikánské smyslení — učitelem strategie pechoty na vojenské škole v toledském Alcazaru. Tu ho zastihlo také fasistické povstání generálu a jenom náhoda možno dekovat, že byl prehlédnut a nebyl jako republikán popraven. Hned se přihlásil k organisování republikánské obrany. Vedl operace na Guadarrame, u Talavery a byl konečne generálem Miajou povolán za velitele stábu obrany Madridu. Dnem i nocí sedel tehdy uz major Rojo nad plány a rychlými rozkazy spoluresil prekotne se menící bojové situace. Tehdy se ukázal strážlivým strategem, pro nejz obrana tohoto srdce Spanelska byla resením operacního problému. Byl muzem na svém místě, dobre vedoucím, že v tak nebezpečných momentech vyhraje nadšení, zasahující jako materiální síla ve chvíli a na místě strážlivě uváženem. Z techto dnu pochází duverné přátelství mezi velkými vojáky naseho boje — mezi gen. Miajou a Rojem.

Když zacala druhá Francova ofensiva na Madrid, vedl Rojo pohyblivou strategickou obranu na Jaramě a na Guadalajare, řídil veldou porážku italských divísi.

Nastoupila nová vláda — Negrinova — a ministr národní obrany, Prieto, povolal Roja za náčelníka hlavního stábu, aby tam organisoval ofensivní období republikánské armády. Operace u Brunete a na Aragonu dokázaly hodnotu techto priprav. Když pak — pres uvolnění velkých fasistických sil na severu a jejich soustředení na stredních frontách, Lidová armáda predbehla nepřitele a rozbila jeho plány dobytím Teruelu, stává se — nyní uz generál — Rojo strategem svetového jména. Zhostil se tezkého úkolu predejít nepřátelský úder necekaným protiútokem, jak se to nepovedlo mocnejším armádám v obdobných situacích.

Byl-li generál Rojo presidentem Republiky odmenen vavřínovou plakitou Madridu, udelenou dosud jen madridskému hrdinovi generálu Miajovi — je to dostojný vyraz uznání mimorádných schopností a zásluh tohoto mladého náčelníka republikánského generálního stábu. A co je v této a ve vsech osvobozovacích válkách nejdůležitější: toto uznání a odmena plne odpovídají smyslení a prání lidu.

Ping-pong-dnes na stole-zítva ve vzdušném prostoru.

Kriza u Francuskoj i Evropa

Da bi se shvatilo koliki značaj imaju politički događaji u Francuskoj, neobično je vazno znati kakav uticaj imaju engleski reakcionarni i kapitalistički krugovi na sve političke promjene u toj zemlji.

Od mjeseca maja 1936 francusko-engleski odnosi znatno su se izmijenili. dolazak Narodnog fronta na vladu u Francuskoj nije bio nimalo po volji engleskim konzervativcima (desničarima), iako se je nova vlada trudila svim silama da ispravi ono što je pokvarila Lavalova, naročito prilikom abesinskog rata. U želji da izgladi taj spor Francuska je morala da pravi krupne ustupke Velikoj Britaniji. Usprkos svega toga desničarska Engleska nije mogla nikako da se pomiri s time, da u Francuskoj ostane na vladi Narodni front, jer je u tome vidjela opasnost da se i u drugim zemljama stvore slični frontovi. Bojaci se toga, desničarska Engleska namjerno je ohrabivala zločinacki talijanski i njemački fasizam. Glavna briga engleskih kapitalista bila je ta, da Francusku dovede na "pravi put" to jest, da razbije Narodni front.

U septembru 1936, ti isti krugovi, iz straha da će vlada Leona Bluma ostvariti program Narodnog fronta, podupri su svom snagom izazivanje finansijske krize u Francuskoj, sa svrhom da obore franak, a zatim samu vladu. U isto vrijeme bila je Francuskoj od strane engleske vlade nametnuta politika "Ne intervencije" ali tako vjesto, da je to Francuska sama trazila.

Da bi englesku sacuvala uz sebe radi kolektivne sigurnosti Francuska je morala da Engleskoj pravi ustupke u svojoj vanjskoj i unutarnjoj politici. Greska francuskih političara bila je u tome, sto nijesu vidjeli da ti ustupci idu na stetu, a ne na korist kolektivne sigurnosti. U nizu gresaka koje je pocinio francuski ministar vanj. posl. Delbos, najveća je svakako ona, nazvana "Ne intervencija" u spaskom pitanju. To nije bila politika francusko-engleskog saveza, nego politika podredjivanja Francuske interesa engleskog kapitala. Istina engleski kapital imao je razloga da se nekad zabrine, da njegovi interesi u Spaniji ne budu potisnuti od njemačkih konkurenata. Ali on bi se zadovoljio da nesto i izgubi, samo da rat ne dobije spanska republika, jer je jasno da će republika poslije pobjede krenuti i u ekonomskom pogledu putem svoje nezavisnosti. Osim toga poznato je da je engleski kapital u Spaniji vezan za talijansko-njemački, kao sto je to, na primjer, slučaj sa Río Tintom i Metallgesellschaft iz Frankfurta. Treba —prama tome— da spanska republika izgubi, da bi se spasila budućnost tih trustova.

Posto je izazvala zastoj u unutrašnjem socijalnom rješavanju Francuske i nametnula joj politiku "Ne intervencije", desničarska Engleska na celu internacionalne reakcije proizvela je daljnje izvajanje svog plana. Trebalo je Francusku povratiti u doba prije Narodnog fronta i snjom skupa stvoriti najzvučniju saradnju sa fasističkim državama. To bi bilo moguće postignuti jedino ako bi se francuske komuniste isključilo iz parlamentarne vecine. Uvjerjenje da je to moguće, stvorio je u engleskim reakcionarnim krugovima francuski ambasador u Londonu, koji je kao i skoro svi francuski di-

Vnitrni nebezpečí v Čsr

Fronta velezrady zvedá hlavu

Královsko-fasistický puc v Rumunsku a hitlerovský režim, který tam zavedl Goga, jsou mocným povzbuzením choutek československé reakce. Prošincový reakční blok —vytvořený před presidentskou volbou v roce 1935, zahájil široce založený vnitropolitický útok. Je to předseda agrární strany Beran, který zcela otevřeně propaguje, organizuje a staví se za dalekosáhlý obrát státní politiky do prava. Staví se za vytlačení socialistických stran z koalice a vytvoření vlády agrární reakce s Hitlerovým agentem Henleinem, agentem polských plukovníků Sidorem a "narodnesjedenocným" fasistou Hodáčem.

Je už dávno známo, že agrární pravice, tato společnost kartelů a mnohonásobných hospodářských a politických velezrádců, která dala život Gajdovu fasistickému hnutí, a když toto se zhroutilo, nestít se podvodu a podvřených listů, zabezpečila beztržnost henleinovské rozvratné práce. Spojení s Hitlerovými agenty, návštěvy v III. říši a protektorát nad Henleinem obstarávali do nedávna Vrány, Stoupal, Kahánek. Beran se snažil zachovávat zdání postoje mezi demokratickými maloroľníckými masami a pravici ve strane. Jeho jednoznačný příklon k fasistickým zvlům, jím zdurazňované politické plány svedci, že nyní celá politika agrární strany bude se ubírat po linii totalitních vzorů a že Beran sám touží po diktátorských ruzcích.

Tento moment ve vyvoji československé státní politiky je velmi nebezpečný. Je organizováním vnitřní protidemokratické vzpoury proti republice ve chvíli, kdy nejnebezpečnější hrozí vnější hitlerovský nepřítel.

Politické plány československé reakce jsou všeobecně známy: ve vnitřní politice generální útok proti dělnickým stranám, všem sociálním vymoženostem, proti základním občanským a demokratickým právům. V zahraniční politice odbourání spojenečství s mírovými státy, se Sovetským Svazem a Francií a úplné vydání Československa do rukou Hitlera.

Politika nejzbabeljší fasistické diktatury a zrady národa.

Široký, frontální nástup československé

reakce je tím nebezpečnější, že fasistická a fasisty vedená hnutí jsou jednotná ve svých cílech i své bojové taktice, kdežto obrovské demokratické, protifasistické hnutí je stále ještě roztržité. Bylo by smesné myslet si, že vudcové demokratických stran si neuvedomují hrozící nebezpečí.

Vždyt dokonce "Lidové listy", orgán Srámkovy lidové strany varuje:

"Nás hitlerismus domácího razení představuje dnes agrární strana se svými politickými oboznicemi. V nem se skrývá obratně pro naši demokracii hrozba mnohem horší, než ve fasismu (Gajdove), v nejlepších jeho letech... Ani Československo nemá zastati usetřeno velkých politicko-ideologických bojů, jež zachvívají celou Evropou. Rikáme to přímo a s otevřeností hodnou této věci: je lepší a zájmu státu prospívá víc, podiváme-li se nebezpečí v tvář, než budeme-li o nem jen suskat u kavárnských stolků. Na velký a konečný zápas československé demokracie a protidemokratického a protilidového hitlerismu musí se přece československý lid připravit a rádně!"

Vyslovně žádají přípravu československého lidu na velký zápas. A zatím vidíme zhoubnou roztržitost demokratických sil a stranické boje, jako by se nechumelilo. Vidíme na příklad, že do jistých orgánů národní socialistické strany se vloudili usvedčení političtí lumpové, jako takový Vajtauer, který tam denne provádí drobnou, otravnou práci v hitlerovském duchu, vnáší do československého lidu duch porazenectví, nesváru a hrube uráží spanelskou Lidovou frontu a její slozky glorifikuje vrahy španelského lidu.

Nám, předvoji československé demokracie, ovšem nestací s obavami sledovat tento vyvoj. Musíme zasáhnout. Durazne se obrácíme na československý lid, na socialistické strany, na všechny demokratické organizace: ukončete bratrovražedné boje! Je nejvyšší čas sjednotit demokratické síly, sjednotit rady v jednu frontu, která jedine bude s to odrazit vnitřní a vnější fasistický nápor.

plomatski predstavnik prikazivao Narodni front kao jednu "sramnu i prolaznu bolest".

Imajući u vidu sve te planove, naročito onih o udaljavanju komunisti iz parlamentarne vecine, bice jasno zasto je Chautemps (Sotan) onako neumjesno u parlamentu nastupio protiv komunistickog poslanika Remete-a i izazvao krizu, iako njegovoj vladi nije bilo izglasano nepovjerenje. Chautemps je izazvao politicku krizu po planu engleskog kapitala.

Za engleski kapital bilo je od naročite vaznosti da se u Francuskoj obrazuje vlada sa desničarskim teznjama. U očekivanju je nova intervencija fasističkih država u Spaniji, jaca nego sve dosadasnje. Potrebno je bilo da se francuska vlada isto kao i engleska ne usprotivi toj intervenciji, odnosno da na nju ne odgovori ostrim mjerama, a to bi naravno bilo osigurano, ako bi vlada bila vise na desno i ako nebi zavisila od komunističkih glasova.

Osim toga, Francusku je trebalo pribliziti Njemackoj, a udaljiti od Rusije. Tu zadacu je vjerovatno dobio bivši predsjednik vlade Flandin, koji je poslije svog

zagonetnog puta u Njemacku (kao sto je to učinio i lord Halifax) imao sastanak u Kanu (Francuska) sa Vansittardom i John Simonom.

Da je taj udar engleskog kapitala uspio, Francuska bi bila napustila svoj pakt sa Rusijom i istodobno presla na stranu fasističkih država. Da bi u francuskoj javnosti bilo stvoreno pogodno raspolozenje za tu promjenu, desničarska organizacija C. S. A. R. trebala je da u Francuskoj izvede niz provokatorskih atentata, koji su se morali prepisati komunistima, kao sto je to bilo napravljeno u Njemackoj sa paljenjem Reichstaga.

Medjutim, stvar je propala. Atentatori C. S. A. R.-a su otkriveni, poapseni, i dali na istrazi priznanja, prama kojima su otkriveni tragovi koji iz Italije i Njemacke vode preko njihovih konzulata u organizaciju C. S. A. R.

Plan engleskog kapitala nije uspio ovaj put radi budnosti najpouzdatijih elemenata Narodnog fronta, koji hoce da Francusku povedu ispravnim putem i izvuku iz te opasne zavisnosti od danasnjeg Londona.

Poučení z Teruela

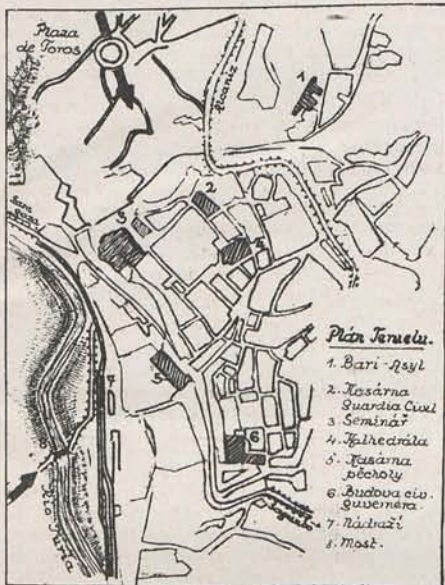
BITVA JE VYHRÁNA

Velkou bitvu o Teruel možno považovat nyní, téměř 6 nedel po dobytí mesta republikánskými vojsky a po odrazení dlouhé rady neobyčejně tvrdých fašistických protiútoků za vítěznou skončenou.

Tato velká operace, svou vojenskou velkorysostí a náhlostí nejen překvapila svět, ale mocne pozvedla vážnost mladé republikánské armády v očích cizích států a vojenských odborníků a naznačila vítěznou perspektivu Španělské republiky. Je však především obrovským zdrojem pozitivních zkušeností pro naši armádu a pro obranné síly všech národů. Je na nás, abychom z jejich poučení čerpali co nejvíce.

Jak jsme vyhráli bitvu?

I. etapa. 15. prosince ráno v 7 hodin, byl za nejhorských povetnostních podmínek, za účasti mechanických zbraní a motorizovaných oddílů od severovýchodu zahájen

Plano de Teruel.

útok na trat Teruel-Zaragoza. Téhož dne bylo dobytí Concudu a nepřátelských opevnění u Galiany, odpoledne pak dobytá od jihozápadu postupující kolona San Blas, Bucu a Campillo a obsadila návrší La Pedrera a u Casa de Cura. — 16. pros. byla dobytá významná, pro obranu Teruelu

rozhodující kóta 1076. — 17. jsme dobyli Villastar, vytlačili nepřítele s rady strategických, dobře zajistených opevnění a pronikli až ke starému hřbitovu teruelskému (Cementerio). 18. byla dobytá La Granja, vesnice Galiana a ještě téhož dne vycisto-uzemí kolem trati na Zaragozu, zatím co úderné brigády obsazovaly návrší nad mestem. — 19. prosince začala bitva o mesto koncentrovaným útokem třech kolon. Postupně bylo dobytí prusmyku Escandón, hřebenu Las Hoyos s pevnostmi Panchico Villa a Las Rosas. Po dobytí Casa de Cascejale dostává se sbor až k býcí aréne Teruelu. Druhá kolona postupuje od jihu, z La Granja přes Castrabo a Stary hřbitov (cementerio), kde již začal bezprostřední boj o mesto. — 20. prosince je boj o mesto v plném proudu. Býcí arena, vysoký obloukový most přes Turii, nádraží a čtvrt Carrel byly koristi do noci, při světle reflektoru trvajících zápasů. — 21. prosince proniká republikánská armáda do vnitřních ulic mesta a postupně čistí města odporu. Nepřítel, až na značné množství vojáků zajatých republikány stáhl se se značnou posádkou do cetnických (guardia civil) kasáren, do vládní budovy (Banco de España) a do semináře. Zatím provedla republikánská vojská a dosazená obecní správa evakuaci civilního obyvatelstva.

II. etapa vyznačuje se několika charakteristickými rysy: Zúřivým zasazením všech uvolnitelných sil fašistické armády, jejich hasárním nápoem na republikánské posíle s cílem proniknout do mesta a spojit se se zbylými hnízdy fašistického odporu. Tvrdý a bezohledný nápor je veden kvapně, bez taktické promyslenosti, takže republikánské vojsko, posílené svými rezervami a pevně zakotvené v betonových posílech, vybudovaných ještě německými odporníky, drtí kolony útočníků na linii Concud-San Blas-La Muela de Teruel-Villastarská silnice. 7. ledna se hroufí fašistický odpor uvnitř Teruelu a jeho vojenští velitelé, Rey d'Harcourt a Barba se vzdávají spolu s velkým počtem posádky. Tím končí druhá etapa boje o Teruel, etapa, na kterou bezprostředně navazuje další období ustávených pokusů fašistů, odejít velkou vojenskou a politickou porážku vrháním do boje dalších a dalších rezerv, bez ohledu na ztráty na smys operací. Tyto ataky, nesoucí všechny vnější znaky zmatenosti a nepromyslenosti, hroufí a lámou se jedna za druhou. Není náhodou, hlásí-li všechny zprávy posledního týdne v lednu, že na teruelské frontě je bojová linie celkem ustálena a vádné poměry klid. Bitva o Teruel se skončila ve všech svých etapách vítězstvím republikánu.

Jirí Zhor

TERUEL

Pohřební rec připravena, už ji hrobar mluvit chtel. Do programu přisla zmena. Jmenuje se Teruel.

Hra je dosud nedohrána, umře jen, kdo umřít chtel. Po noci jde úsmev rána. Jmenuje se Teruel.

Marne zvoní živým brana. Nezvíteží drzost cel. Hra je dosud nedohrána. Zkazil plány Teruel.

Rikanku si básník říká, pajan radostí by pel. Zakuklenec at si zvyká na slovíčko TERUEL.

zadovolním u neogranicenoj mjeri, a to je vo ta je v šstí dvaj mti sa mufin povjerenjem gledala u svoje vodstvo. Potpu... (text is partially obscured by a stamp) ...koti su branili od nas zauzete polozae, ...dala je... (text is partially obscured by a stamp) ...zila svakom obicnom vojniku dokaz, da je neprijatelj bio slabo izvjesten o nasim planovima. U buduce ce vojnici bez najmanjeg kolebanja sa jos vecim povjerenjem predavati sudbinu u ruke svog pouzdanog i sposobnog vodstva.

Drugo, sto po vaznosti ne zaostaje za prvim je to, da su sve operative snage, vise nego ikad do sada, sacinjavale jednu granitnu cjelinu, koja se je u svim svojim djelovima i djelicima kretala kao jedan organizam. To nije samo zasluga vodstva nego svih podredjenih, završavajući se na samom obicnom vojniku, koji je pokazao u uzasnoj studeni terenskim preprekama i neprijateljskoj vatři prvorazredne odlike ratnika. Ti su isti vojnici nekoliko dana kasnije izdržali i snažno odbili mahnutu fašisticku kontraofenzivu, gdje je oko sto sedamdeset neprijateljskih aviona istresalo skoro neprekidno stotine tona razornih i zapaljivih bomba. Nezapamcení u Spaniji broj topova neprekidno je bljuvao granate, a poslje toga, ogromna snaga pjesadije predvodjena masom tankova krenula je u napad. Potpuni neuspjeh te fašistické kontraofenzive, koja ih je stajala oko 50.000 mrtvih i ranjenih, to je druga velka pobijeda španske narodne vojske. Plod Frankove tako dugo najavljivane i razvikane ofenzive bio je pad Teruela, ali u naše ruke. Svi njegovi napori da ga makar i uz najteže žrtve povrati, dozivili su potpuni slom. I danas, umjesto da bude negdje na nasoj obali kod Kasteljona ili Sagunda, kako je on to snivao, nasao se je nekih dvadeset kilometara blize Saragosi, gubeći jedan od najvaznijih strategijskih položaja i nadu da ce taj plan bilo kad ostvariti.

Gubitak u materijalu, a narocito u ljudstvu, vrlo je težak. Ko ce nadoknaditi taj gubitak? Musolini, Hitler ili Portugal? Japan je predaleko!

U Njemackoj narod sve vise negoduje radi svega, posebno radi Spanije. U Italiji, u Milanu, cetdeset teskih bombarderskih aviona, spremnih da krenu u Spaniju, bilo je unisteno na misteriozan nacin. Taj misterij nije jos rasvjetljen, iako je sest stotina napsenika podvrgnuto ispitivanju "prokusanim mjerama" po posebnom odjeljenju O. B. R. A.-e. Nekoliko talijanskih oficira, prije nego sto su preuzeli komandu svojih jedinica, koje su trebale da krenu za Spaniju, prebjeglo je preko granice. U Portugalu je ot-

U ZNAKU POBJEDE

Ako bacimo pogled natrag, pa od početka španskog rata do pobjede na Teruelu proucavamo razvitak borbe, moramo da sa najvećim zadovoljstvom ustanovimo, da se je španska narodna vojska neobično brzo popela na visinu prvorazrednih međunarodnih armija. Nijedan od starih ratnika ne zaboravlja u kakvom je stanju bila prvih dana. To u stvari ni nije bila vojska, nego gomila milicionera, koja nije znala — tako reci — ni da puskú drži u rukama. Vojno imi-jece je kao i svako drugo. Njegovo izucavanje trazi dugi, postojani rad, potpuno posvecivanje vojnom obrazovanju, zaseban vojni život, protkan do najmanje sitnice najstrožom vojnom disciplinom. Sve je to bilo nepoznato prvim španskim borcima i strano njihovom odgoju. Svaki pokusaj da se to u najkrace vrijeme postigne, bio je skopean sa najvećim poteskocama i izazivao opasno negodo-

vanje u redovima milicionera. Pomanjkanje kadrova sililo je da se na celo jedinica postave politicki pouzdani, ali u vojnom pogledu nespremní ljudi, ili obratno, vojnici spremni, ali politicki skroz nepouzdati, koji su trafilí priliku da bace cijele jedinice u ruke vec unaprijed izvjestenog neprijatelja. Ova je okolnost, pored direktne opasnosti, porazno djelovala na moral trupa, unistavajući kod vojnika prama starijima povjerenje, koje je bezuvjetno potrebno u svim prilikama. I onda kad nije bilo nista u stvari, saputalo se je o izdajama i o "stvarima koje nijesu bas u redu".

Teruel je mnogo vise nego jedna sjajna pobjeda. Sa cisto vojnog strategijskog i taktickog gledista i radi brzine, tacnosti i savjesnosti u izvrsavanju zadatka, on ce nesumnjivo sluziti kao primjer u historiji ratova. Ali ima nesto, sto nas pored toga — i vise nego to — cini

krivena zavjera na vrlo širokoj osnovi u koju su umjesane i neke krupnije vojne licnosti. Sve to otkriva iz temelja nezdravo stanje fasističkih država, koje tesko zabrinjuje njihovo vodstvo. Slati u tim prilikama svoje trupe u Spaniju, protiv volje čak i najjačih pristasa, znači igrati se vlastitom sudbinom.

U međuvremenu, svjetska demokracija, ne tako odlučno preko svojih prestavnika koliko preko svojih masa, traži energije mjere protiv uzročnika rata u Spaniji i Kini.

Teruel je i u tom pravcu proizveo blagotvoran preokret. Armija koja je kadra da izvede tako zamršenu vojnu operaciju sa briljantnim uspjehom — nije horda, nego organizovana snaga, koja zna šta hoće. Ona je izraz cvrste narodne volje i vjere u pobjedu. Vlada kojoj se ta vojska tako slijepo pokorava stoji sigurno na svojim nogama, poduprta odlučno od naroda, stisnutog kao pesnica. Što će biti kad jednog dana pobjedonosna republikanska i jedina Spanija bude izrazavala svoju zahvalnost — "svakome prama zaslugi"?

Engleski su Laburisti (socijalisticko-radnicka partija) u tri grupe na snjenu posjetili Spaniju Narodnog Fronta i bili svjedoci jezovih slika, koje je za sobom ostavila avijacija, tehnički usavršenih zločinaca. Po ulicama Barcelone i drugih mjesta ležala su raskomadana trupla mirnog pučanstva: staraca, žena i djece.

"Kazite svima — ogorčeno je telefonirao iz Madrida u London vodja puta posleđnje laburistické grupe — da se zgrazamo nad divljastvom fasizma, koje se ispoljava, zahvaljujući drzanju demokracije."

Engleskoj javnosti neće biti tesko da predoci kako to izgleda. Ona vjerovatno još nije zaboravila njemačku avijaciju za vrijeme svjetskog rata.

Ali sve to ne smeta naseg pretsjednika vlade, da na najvidniji način izrazava svoje simpatije Berlinu i Rimu, iako dobro zna (jer se ve uvjerio) da su simpa-

tije citavog naroda na drugoj strani. Jeli to pretjerano omalovazjenje narodne volje ili prevelika smionost? — Mozdá jedno i drugo.

U svakom slučaju, usprkos tamnih oblaka, mi vedro gledamo u budućnost — i to s pravom — jer smo sigurni svoje pobjede.

A "Masaryk batalion"

"PETÖFI" SZÁZADA

A magyar ajkú önkénteseknek nem kell külön magyarázat, hogy ki volt Petöfi és ezért ez a kis bevezetés, ha magyarul is, elsősorban azoknak szól, kik közelebből még nem ismerik.

Petöfi Sándor nem csak a legnagyobb magyar lírai költő volt (1822-49) de a 1848-49 — es magyar szabadságharc legbátrabb és legelőrelátóbb képviselője is, aki minden erejét — és így természetesen költői tehetségét elsősorban a nemzeti felszabadulás szolgálatába állította. Mi sem természetesebb, minthogy az "Egy gondolat bánt engemet..." című költemény szerzője fegyverrel kezében is védte hazáját a magyar urak által behívott és támogatott idegen zsoldosokkal szemben. A világszabadság egyik legbátrabb lantosa és harcosa a segesvári (Erdély) csatában, 1849 július 31-én esett el.

Már e néhány sor is mutatja, ha Petöfi ma élne, Franco, Hitler és Mussolini ellen harcolna ép oly hévvel, mint annak idején a magyar szabadságharc ügyéért harcolt. És ezért méltó arra, hogy itt, a Spanyol harcmezőken lengjen zászlaja. Másrészt büszkeséggel tölt el minket, Szlovénzskórol és Kárpátaljáról idekerült magyar önkénteseket, hogy cseh, szlovák és német hontársainkkal karöltve a "Masaryk" batalionban egyesülve a mai muszka-vezetők ellen, Petöfi zászlaja alatt har-

colhatunk. Ezzel nemcsak Petöfi és Masaryk szellemében járunk el, hanem a cseh és magyar dolgozók közötti kapcsolat is még szorosabbra véljük fűzni.

Hogy alakult meg a Petöfi század?

Kikepzőtáborunkban még csak híre járt annak, hogy alakulóban van egy csehszlovák batalion, mikor 10-20 magyar fiú egyszerre, anélkül, hogy összehesztéltek volna — előállt a már náluk kész javaslat, hogy az ezen batalion keretén belül megalakulandó magyar századnak, Petöfi nevét kell viselnie. Nem telt el 3 hét sem és a javaslat valóra vált. A Masaryk batalion új székhelyén már "berendezkedett", megtörténtek a végleges beosztások, úgy hogy várva-várt álmunk megvalósulhatott... Felejthetetlen óra volt.

Annak dacára, hogy semmi "különös" nem történt, valamennyien úgy éreztük, hogy ez az óra életünk legszebb órái közé tartozik. Maga a gyűlés a legegyszerűbb keretek között folyt le. Hiszen minden beszédnél és külső pompánál fényesebben beszélt maga a cél. Hiszen nem történt semmi... Egy kis spanyol faluban egynehány magyar önkéntes — a "Masaryk" batalion magyar százada — összeült és kimondta, hogy a század Petöfi nevét fogja viselni. Persze zászlót is csináltattunk, vörös selyem a népfőnt csillagával, egyik sarkában a spanyol, a másikban pedig a csehszl. színnel. Továbbá elhatároztuk, hogy a zászlóba behémezettjük a következő feliratot: "Batalion Masaryk, comp. Petöfi század".

Itt egy kedves, nagyon jellemző élményt kell megemlítenem: a zászlót az egyik házba vittük, amelyről tudtuk, hogy lányok lakják, akik himzést vállaltak. Kitejtük a zászlót és megmagyarázzuk, hogy mit akarunk. Petöfi neve említésénél az egyik lány megkérde, hogy ki az?

Megmondjuk, hogy magyar költő volt. "Poeta húngaro?" ismétli a lányok anyja, "igen, ismerem ezt a nevet". El sem képzelhető az az öröm és büszkeség, amely minket elfogott, hallva, hogy Petöfi neve még ebben az elhagyott kis spanyol faluban is ismert név. Közben Prágából kaptunk egy kis Petöfi képet is, úgy hogy most már semmi sem hiányzik, mint a mieelőbbi alkalom, hogy igeretünkhez híven úgy harcoljunk a fasizmus ellen a lövészárkban is, ahogy maga Petöfi harcolta: Előre a szabadságért a fasizmus ellen.

Vetzler BENŐ

KALENDAR MEZINARODNICH BRIGAD

Krasne provedeny s fotogratie mi z boju a zivota dobrovolniku a Spanelska, prave vysel nákladem Komissariátu M. B. - Hromadné objednávky (cena vytisku 5 peset, pri doporuce, nych zaslílkách přímo: na zahraniční adresy 6 peset) ridte zároveň s předplatným na redakci «Voluntario de la libertad, edición checoslovaco-yugoslava, Barcelona, Pasaje Méndez Vigo, 5.

Poučení z unora

D. koncení s 1. str.

—sjednotivše vsechny protifasistické organizace lidu zdolání fasistického povstání, ale nade vse vytvorilo lidovou základnu pro zdolání dávno pripravované imperialistické invaze, materiélné mnohem mocnějších státu.

Nyní, když Lidová fronta se průbehem občanské a nynější osvobozovací války ukázala zárukou vítězství na bitevním a politickém poli, platí pro nás, vojáky její slavné Lidové armády stejně jako pro spanelský lid a ostatní národy jedno vudeí heslo, jeden imperativní příkaz: poučivše se z tragických porážek a slavných vítězství, učiníme za všech okolností a vsude vsechno, aby jednotu lidu a všech demokratických sil byla vytvořena, posílena a vedena ke konečnému vítězství.